

Ik blijf, als het mag

Over het boek

Auteur: Herman van de Wijdeven

Illustrator: Françoise Beck

Uitgeverij: Querido

Over de makers

Herman van de Wijdeven (°1961) is geboren in Nijnsel (Nederland) en woont in Turnhout. Hij volgde toneelacademie in Eindhoven. Daarna speelde hij als acteur in verschillende theatergezelschappen in Nederland en Vlaanderen. De laatste jaren houdt hij zich vooral bezig met het schrijven van teksten. Aanvankelijk maakte hij vooral toneelteksten. Hij schreef een aantal jeugdromans. En maakt met Françoise Beck nu ook kinderboeken. Hij schrijft de tekst als het concept en de tekeningen van Françoise Beck volledig klaar zijn.

Françoise Beck (°1984) woont en werkt in Antwerpen. Ze studeerde illustratieve vormgeving aan Sint-Lucas. Ze is erg veelzijdig. Ze werkt als freelance vormgever en illustrator voor o.a. BRONKS jeugdtheater. Ze geeft les. En doet daarnaast heel wat beeldend werk. Ze is bezig met kunstintegratieprojecten met andere artiesten rond architectuur (vb. kinderdagverblijf). Ze werkt niet alleen op opdracht, maar maakt ook vrij werk in haar eigen atelier. Op die manier ontwikkelt ze een eigen vorm van expressie. Haar stijl kenmerkt zich door huiselijkheid, lichtheid, eenvoud en vormen met associaties die ruimte laten voor eigen interpretatie en fantasie.

Bron: <https://www.facebook.com/Francoisebeckillustratie>

Korte inhoud

Op een dag spoelt krokodil Maurice aan in het bos. Hij en de andere dieren amuseren zich. Tot er een storm komt aanwaaien. Iedereen rent naar zijn hol of nest. Maar voor Maurice is er nergens plaats. Hij blijft verdrietig in de regen rondreunen. Tot Mol hem hoort en een huisje voor hun twee graaft.

1. VOOR HET LEZEN

- Laat de kinderen een voorwerp van 'thuis' meebrengen. Vraag hen iets mee te brengen waarvan ze vinden dat het van hun huis een 'thuis' maakt. Laat de kinderen hierover vertellen tijdens een kringgesprek.
- Bekijk de tekening op pagina 2-3 van het boek. Laat de kinderen beschrijven wat ze zien. Kijk samen met hen naar de holletjes en nestjes en laat hen fantaseren over wat zij 'een gezellig plekje of nestje' vinden.

MATERIAAL

- Groot wit papier of stuk papier van een rol
- Verf (of drukinkt!) in potjes en penselen
- Keukenrol-vod
- Potjes met water

- Dikker papier waarop de kinderen iets kunnen tekenen
 - Potloden
 - Scharen
-

- Neem een groot vel papier en teken een bovengrond en ondergrond door een lijn met een penseel te trekken.
 - Laat de kinderen op dat papier elk hun 'nestje' of 'holletje' schilderen. Beperk dat tot het schetsen of trekken van grote lijnen. Eén kleur verf voor iedereen volstaat.
 - Laat de kinderen op een dikker papier voorwerpen, personen, enz. tekenen om hun 'nestje' in te richten. Beperk je tot een maximum aantal. Opgelet: vooral het silhouet is belangrijk (ze worden uitgeknipt en gedrukt).
 - Laat de kinderen de objecten uitknippen.
 - Doe wat verf op een stukje karton of een schaalte of potje.
 - De kinderen beschilderen de achterkant van hun uitgeknipte objecten met telkens één kleur per object.
 - Wanneer ze dit gedaan hebben, laat je ze een afdruk maken van het object in hun geschilderde nestje op papier. Ze 'stempelen' de voorwerpen in hun 'nestje'.
 - In plaats van verf kan je ook effectief met drukinkt en rolletjes aan de slag.
-

2. TIJDENS HET LEZEN

- Begin met de kaft. Laat ze vertellen over de tekening. Sta stil bij de titel. Laat hen voorspellen waar het verhaal over zou kunnen gaan. Ze hebben de volgende tekening ook al gezien. Laat hen eventueel nadenken over een link.
 - Wat zien jullie op de tekening?
 - De titel van het boek is 'Ik blijf als het mag'. Waar zou het verhaal over gaan, denk je?
 - Begin met het lezen van het boek. Al snel zullen de kleuters de tekening van de kaft herkennen. Geef hier kort even ruimte voor.
 - Lees het boek uit. Respecteer de volgorde van tekening en tekst. Wanneer er een vraag of een voorspelling staat, laat hen dan even nadenken over wat er verder in het verhaal kan gebeuren. Doe dit ook niet te vaak om de flow van het verhaal niet te onderbreken.
 - Illustreer het tekstfragment door met je vinger te wijzen naar een aantal elementen op de tekening. Geef de kinderen ook voldoende ruimte om dit zelf te doen. Laat hen de tekst met de tekening verbinden. Laat ze verwoorden wat ze van het tekstfragment op de tekening zien.
 - Sta stil bij het woord 'gedreun' en zorg ervoor dat de kleuters dat concept goed meehebben. Op basis van dat geluid gaat Mol op zoek.
 - Geef de kinderen voldoende tijd om de 'huislijke voorwerpen' te ontdekken. (pantoffeltjes van de konijnen, lampen, koffiepote en kopjes, gieter, strikjes en sjaaltjes, ...)
-

3. NA HET LEZEN

3.1. De personages en hun emoties

Speel met de kinderen het boek na. Geef hen een rol: Maurice of Mol. Neem het boek erbij en bekijk de mimiek en de beweging van de dieren. Op die manier krijgen ze inzicht in de gevoelens en het karakter van de dieren. Vraag naar de gevoelens van de kinderen bij het boek.

- Wat gebeurt er nu?
- Hoe voelt Maurice zich? Hoe weet/zie je dat?
- Hoe voelt 'Mol' zich? Wat denkt hij? Wat doet hij?
- Waar zijn de andere dieren op het einde?
- Wat vinden jullie van dit boek? Grappig, spannend, droevig, ...? Wat is jullie gevoel bij het boek?

- Wat vinden jullie van het einde?
- Waar houdt Maurice van? Waar houdt 'Mol' van? Maurice is een gezelligheidsdier en speelt graag met anderen. Hij is groots, overrompelend en luid. Maar tegelijkertijd ook kwetsbaar. Mol is meer solitair en teruggetrokken en houdt van rust en stilte. Maar hij is wel de enige in het bos die 'oor' heeft voor de problemen van Maurice.

3.2. Tekst op rijm

- Lees de tekst nog eens voor met klemtoon op het eindrijm (raar-daar, dag-mag, plezier-gezelligheidsdier, heen- meteen, ...). Na een tijdje kan je de kleuters zelf naar het woord laten raden.
 - Als je naar de tekst luistert, wat valt je op? Hoor je iets speciaals? Vind je dit fijn om naar te luisteren?
 - Past dit bij dit boek? De tekst is luchtig en eenvoudig en past zo bij de tekeningen. Af en toe voegt hij iets toe. Maar over het algemeen geeft hij weinig nieuwe inzichten of betekenissen. Het is duidelijk dat het concept en verhaal al af waren voordat de tekst geschreven werd.
- Vergelijk de tekst eventueel met de tekst uit het boek 'Vos, vogel en ik'. En maak linken met poëzie. Daar is de tekst moeilijk, abstract, vaag, geeft het een extra betekenislaag, ...
- Bekijk en vergelijk de typografie. Dit boek is geschreven in gedichtvorm en gebruikt geen hoofdletters. Er staan ook bijna geen leestekens in.

3.3. Kleur en vorm in de illustraties

- Bekijk de kleuren, vormen en compositie in de tekeningen.
 - Welke kleuren worden het meest gebruikt? Blauw, bruin en groen
 - Zijn het donkere kleuren of lichte kleuren? Eerder donker
 - Als je door het boek bladert, is het dan heel donker? Het is niet donker omdat er veel witte ruimte is. Françoise Beck gebruikt in dit boek geen achtergrond. Ze kijkt goed waar ze wat zet in het geheel en welke achtergrond ze af en toe toevoegt (zie verder: techniek). Ze probeert alles sterk te vereenvoudigen. Dit geeft lichtheid en eenvoud.
 - Waarvoor worden de andere kleuren gebruikt? Voorwerpen en attributen. Deze elementen roepen de sfeer van 'huiselijkheid' op.
- Creatieve verwerking
De illustrator maakt veel gebruik van druktechnieken: hoogdruk en monotypes. Voor ze aan een tekening begint, schets ze eerst alles. Dan gebruikt ze twee technieken. Ze knipt vormen uit papier. Die rolt ze in met inkt. Dan drukt ze deze vormen af. Met de andere techniek arceert ze een potloodtekening, die doordrukt op een ingeïnk vlak eronder. Dat laatste zie je heel vaak in dit boek: de bruine grond met kleine lijntjes in verschillende richtingen, het water met dwarse strepen, de cirkels van de wind, enz.). Alles wordt ten slotte afgewerkt met kleurpotloden. Het geheel wordt zoveel mogelijk vereenvoudigd.

MATERIAAL

-
- Groot blad papier met getekende huisjes-holletjes-nestjes
 - Scherp geslepen potloden en kleurpotloden
 - Verf en penselen
-

- Laat de kinderen de grote tekening afmaken in de stijl van het boek.
- Dit kan op een zeer eenvoudige manier: ze tekenen met kleurpotloden lijntjes die samen een ondergrond worden.
- Geef de kinderen een papier dat ze met één kleur volledig beschilderen. Laat ze er kleine fijne lijntjes met een satéstokje in tekenen. Hier kunnen ze eventueel ook een vorm uit knippen (vb. heuvel, boom, water, ...). Pas opnieuw de stempeltechniek toe. Druk het niet aan!!! Maar leg er iets zwaars op. Haal het blad er daarna terug af.
- Wanneer je inkt en rolletjes hebt, kan je dit alles ook doen op een drukplaat. Je kan werken met 'monotypes'. Rol de drukplaat in met inkt. Laat de kinderen lijnen tekenen met een potlood of satéstokje. Maak hier een afdruk van.
- Laat de kinderen weggetjes maken tussen de verschillende huisjes-holletjes-nestjes, zodat het een groot geheel wordt.
- Laat ze één of twee hoofdpersonages verzinnen, die ze op dik papier of karton maken en laat ze die opnieuw afdrukken.

3.4. Thema

Je kan het boek opentrekken qua thema en het verbinden met vluchten, het kerstverhaal, thuisloosheid-dakloosheid, enz.

4. VERDER LEZEN

- Onder de wol / Herman van de Wijdeven en Françoise Beck (ill.) (Querido, 2019)
 - Het boekenliefje / Helen Docherty en Thomas Docherty (ill.) (Clavis, 2016)
 - Beer en het fluisteren van de wind / Marianne Dubuc (Querido, 2022)
 - Thuis / Carson Ellis (Leopold, 2016)
 - Liefie, ik ben thuis / Jarvis (Lemniscaat, 2017)
 - De koffer / Chris Naylor-Ballesterro (Gottmer, 2021)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.